

403.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 1 maja 1923 r.

w przedmiocie udzielania gwarancji Skarbu Państwa do sumy 2 miliardów za ulgowe pożyczki dla reemigrujących z Niemiec drobnych przemysłowców, kupców, rzemieślników oraz ich organizacji wytwórczych i handlowych.

Art. 1. Udziela się gwarancji Skarbu Państwa do sumy 2 miliardów mk. za pożyczki ulgowe dla reemigrujących z Niemiec drobnych przemysłowców, kupców, rzemieślników, oraz ich organizacji wytwórczych i handlowych, wypłacane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową, na podstawach następujących:

- 1) pożyczki udziela się na kapitał inwestycyjny i kapitał obrotowy; pożyczki inwestycyjne mogą być udzielane na spłaty w terminie do 10 lat, pożyczki zaś na kapitał obrotowy — w terminie nie dłuższym niż trzy lata; przyznane pożyczki są wypłacane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i jej oddziały na zlecenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu;
- 2) oprócz sposobów zabezpieczenia, przewidzianych w ustawach krajowych, jako zabezpieczenie pożyczki może służyć również zastaw maszyn i narzędzi wytwórczych, pozostawionych w posiadaniu i pod odpowiedzialną opieką korzystającego z pożyczki właściciela; przez ustanowienie prawa zakazu w skrypcie dłużnym i zaopatrzenie zastawionych przed-

miotów w odpowiednie znaki, ulegające zachowaniu do czasu całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami, Skarb Państwa bez sporządzania aktu urzędowego utrzymuje na zastawionych przedmiotach przywilej szczególnie co do wierzytelności, wynikłej z pożyczki;

- 3) warunki udzielania pożyczek ustali i decyzję o przyznaniu pożyczki poweźmie Komitet Kredytowy, składający się z dwóch przedstawicieli Ministerstwa Skarbu oraz po jednym przedstawicielu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Sposób wnoszenia podań o pożyczki ulgowe i tryb postępowania Komitetu Kredytowego określa przepisy wykonawcze.

Art. 2. Podania i załączniki, składane w celu otrzymania pożyczki na zasadzie niniejszej ustawy, są wolne od wszelkich opłat skarbowych i stempowych.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej:

S. Wojciechowski

Prezes Rady Ministrów: *W. Sikorski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Stefan Ossowski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

404.

O ś w i a d c z e n i e r z ą d o w e

z dnia 11 maja 1923 r.

w przedmiocie procedury stałego Sądu Rozjemczego, ukonstytuowanego na mocy artykułów 11—21 Konwencji między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem a Niemcami w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec, podpisanej w Paryżu dnia 21 kwietnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z r. 1922 r. № 61, poz. 549).

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w myśl art. 20 Konwencji między Polską i Wolnym Miastem Gdańskiem a Niemcami w sprawie wolności tranzytu pomiędzy Prusami Wschodnimi a resztą Niemiec, podpisanej w Paryżu dnia 21 kwietnia 1921 roku, została ustalona procedura stałego Sądu Rozjemczego, ukonstytuowanego na mocy artykułów 11—21 tejże Konwencji.

PROCEDURA

Niemiecko-Polsko-Gdańskiego Sądu
Rozjemczego

(Konwencja Paryska z dnia 21 kwietnia 1921).

Art. 1.

Sąd Rozjemczy nosi nazwę:
Niemiecko-Polsko-Gdański sąd Rozjemczy do spraw ruchu tranzytowego w Gdańsku.

Deutsch-Polnisch-Danziger Schiedsgericht für den Durchgangsverkehr in Danzig.

PROZESSORDNUNG

des Deutsch—Polnischen—Danziger Schiedsgerichts.

(Pariser Abkommen vom 21. April 1921)

Art. 1.

Das Schiedsgericht trägt die Bezeichnung:
„Deutsch-Polnisch-Danziger Schiedsgericht für den Durchgangsverkehr in Danzig“.

„Niemiecko-Polsko-Gdański Sąd Rozjemczy do Spraw ruchu tranzytowego w Gdańsku“

Art. 2.

(1) Język polski i niemiecki są równouprawione.

(2) Do przedstawień, podań i odpowiedzi należy dołączyć tłumaczenie, uwierzytelnione przez sądownie zaprzysiężonego tłumacza, w ilości egzemplarzy, wskazanej w art. 3.

(3) Jeżeli rozprawa ustna odbywa się w obu językach, wówczas należy powołać jednego lub więcej tłumaczy.

Art. 3.

(1) Przedstawienie kierować należy do Przewodniczącego.

(2) Przedstawienie powinno zawierać możliwie wyczerpująco wszystkie pretensje wraz z uzasadnieniem i podaniem środków dowodowych i powinno być wniesione w 4 egzemplarzach (1 oryginał, 3 uwierzytelnione odpisy).

(3) Dalsze postępowanie odbywa się jak następuje:

- a) Przewodniczący zatrzymuje oryginał przedstawienia i posyła po jednym odpisie do obydwóch sędziów, biorących udział w sprawie (dla informacji), pozostały zaś odpis stronie przeciwnej (do oświadczenia).
- b) Do odbioru przedstawień, oświadczeń wzajemnych, orzeczeń rozjemczych i innych pism winien być wyznaczony ze strony każdego Rządu pełnomocnik, o ile to możliwe, w osobie agenta Rządu.
- c) Przewodniczący, przesyłając przedstawienie, oświadczenie strony przeciwnej, replikę, duplikę i inne pisma, wyznacza odpowiedni, niezbyt długi termin do odpowiedzi. W razie zgłoszonego wniosku jest on uprawniony do przedłużenia rzeczonożego terminu, przyczem wolno mu zasięgnąć przedtem zdania obu stron interesowanych.
- d) Strona przeciwna może złożyć oświadczenie w oznaczonym terminie, stawiając ze swej strony z uzasadnieniem i możliwie dokładnym podaniem środków dowodowych wnioski oddalenia roszczenia i przedstawiając ewentualne własne roszczenia, które jednakowoż muszą stać w prawnym i rzeczowym związku z roszczeniem przedstawionem.
- e) Wnoszący przedstawienie ma prawo wniesienia repliki, przeciwnik zaś dupliki.
- f) Przewodniczący, a także i Sąd Rozjemczy mają prawo w poszczególnych wypadkach jedną lub drugą stronę, albo też obie strony, wezwać do uzupełnienia oświadczeń.
- g) Wszystkie pisma wymienione pod c) do f) należy wnosić w oryginałach i 3 uwierzytelnionych odpisach, przewodniczący zaś postępuje z nimi, jak wskazano pod a).

Art. 4.

(1) Przed Sądem Rozjemczym odbywa się ustna rozprawa między stronami, chyba, że obie strony

Art. 2.

(1) Die deutsche und polnische Sprache sind gleichberechtigt.

(2) Anträgen, Eingaben und Erwidern ist eine von einem gerichtlich vereidigten Dolmetscher beglaubigte Uebersetzung in der in Artikel III genannten Anzahl beizufügen.

(3) Falls in den mündlichen Verhandlung in beiden Sprachen verhandelt wird, sind ein oder mehrere Dolmetscher hinzuzuziehen.

Art. 3.

(1) Der Antrag ist an den Vorsitzenden zu richten.

(2) Der Antrag soll alle Ansprüche nebst Begründung und Angabe der Beweismittel möglichst erschöpfend enthalten und ist in 4 Stücken einzureichen (1 Urschrift, 3 beglaubigte Abschriften).

(3) Das weitere Verfahren ist folgendes:

- a) Der Vorsitzende behält die Urschrift des Antrages und sendet je eine Abschrift an die beiden beteiligten Richter (zur Unterrichtung) und die letzte Abschrift an die Gegenpartei (zur Aeusserung).
- b) Zur Empfangnahme von Anträgen, Gegenerklärungen, Schiedssprüchen und sonstigen Schriftstücken soll von jeder Regierung ein Bevollmächtigter—möglichst dieselbe Person wie der Sachwalter—bestellt werden.
- c) Der Vorsitzende setzt bei der Uebersendung des Antrages der Gegenerklärung, Replik, Duplik, und sonstiger Schriftstücke eine angemessene, nicht zu weite Frist zur Beantwortung. Er ist berechtigt, die Frist auf Antrag zu verlängern, wobei es ihm überlassen bleibt, vorher die beiden beteiligten Parteien zu hören.
- d) Die Gegenpartei kann sich in der gesetzten Frist äussern, indem sie ihrerseits ihrer Antrag auf Abweisung und etwaige Gegenansprüche, die jedoch mit dem geltend gemachten Anspruch rechtlich und tatsächlich in Zusammenhang stehen müssen, mit Begründung und Angabe von Beweismitteln möglichst genau bezeichnen.
- e) Dem Antragsteller ist eine Replik, dem Antragsgegner eine Duplik gestattet.
- f) Der Vorsitzende und auch das Schiedsgericht haben das Recht, in Einzelfällen die eine oder die andere Partei oder auch beide Parteien zur Ergänzung ihrer Erklärungen aufzufordern.
- g) Sämtliche unter c) bis f) genannten Schriftstücke sind in einer Urschrift und drei beglaubigten Abschriften einzureichen, mit denen der Vorsitzende wie zu a) angegeben verfährt.

Art. 4.

(1) Zwischen den Parteien findet vor dem Schiedsgericht eine mündliche Verhandlung statt, es

i trzech Sędziowie, biorący udział w sprawie zrzekną się rozprawy ustnej.

(2) Jeżeli się odbywa rozprawa ustna, każda strona (każdy agent lub jego pełnomocnik) może uciec się do pomocy rzeczoznawców (doradców).

(3) Na wniosek obu stron Sąd Rozjemczy może zarządzić przeprowadzenie rozprawy publicznie.

(4) Postanowienie art. III, punkt 3 f) ma odpowiednio zastosowanie.

(5) Sąd określa zakres przeprowadzenia ewentualnie potrzebnych dowodów i rozstrzyga, czy, kiedy, gdzie i przez kogo mają być przesłuchani świadkowie i rzeczoznawcy; Sąd może zadawać im wszystkie pytania które uzna za wymagane. Sąd ma prawo również przeprowadzić dochodzenia na miejscu.

(6) Z przebiegu rozpraw należy spisać protokół.

Art. 5.

(1) Pogodzenie się stron bez współdziałania Sądu Rozjemczego jest dopuszczalne.

(2) Pogodzenie się, które nastąpi przy współudziale Sądu Rozjemczego, ma tę samą moc, co orzeczenie.

(3) Każda strona ma prawo — aż do zakończenia ostatniej ustnej rozprawy — cofnąć swoje przedstawienie. Na żądanie strony przeciwnej, Sąd Rozjemczy — po wysłuchaniu wnoszącego przedstawienie — ustala koszty, jakie winien on zapłacić stronie przeciwnej.

(4) Po cofnięciu przedstawienia przez stronę, strona przeciwna ma prawo wystąpić z wnioskiem, ażeby sporna kwestja (art. 11 Konwencji z 21 kwietnia 1921 r.) rozstrzygnięta była orzeczeniem Sądu Rozjemczego.

Art. 6.

(1) Po zakończeniu rozprawy Sąd odbywa naradę w swym gronie. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem sporządza się na piśmie. Potem dopiero uwiadamia się obie strony. Jeżeli obie strony są obecne, lub zostały wezwane do jawienia się na termin ogłoszenia orzeczenia, uwiadomienie odbywa się ustnie, w razie przeciwnym, pisemnie przez przesłanie orzeczenia wraz z uzasadnieniem za pokwitowaniem z odbioru, lub przez pocztę. W razie ogłoszenia orzeczenia ustnie, należy oprócz tego przesłać orzeczenie wraz z uzasadnieniem pisemnem w sposób wyżej określony.

(2) Sąd Rozjemczy ma prawo — na wypadek wniosku — oznaczyć, która strona ponosi koszty i w jakiej wysokości.

(3) Sędziowie są obowiązani zachować w tajemnicy przebieg i wynik głosowania.

Art. 7.

Przewodniczący ma prawo — nawet w tym wypadku, gdy niema do rozstrzygnięcia żadnej sprawy

sei denn, dass beide Parteien und die drei mitwirkenden Richter auf mündliche Verhandlung verzichten.

(2) Falls mündliche Verhandlung stattfindet, kann jede Partei (jeder Sachwalter oder dessen Bevollmächtigter) zu seiner Unterstützung Sachverständige (Berater) hinzuziehen.

(3) Auf Antrag beider Parteien kann das Schiedsgericht anordnen, dass eine Verhandlung öffentlich stattfindet.

(4) Die Vorschrift des Artikel III, Ziffer 3 f) findet entsprechende Anwendung.

(5) Das Gericht bestimmt den Umfang einer etwa erforderlichen Beweisaufnahme und entscheidet, ob, wann, wo und durch wen es Zeugen und Sachverständige abhören lassen will; es kann an sie alle ihm erforderlich erscheinenden Fragen richten. Es ist auch berechtigt, Untersuchungshandlungen an Ort und Stelle vorzunehmen.

(6) Ueber den Gang der Verhandlung ist ein Protokoll aufzunehmen.

Art. 5.

(1) Aussergerichtliche Vergleiche sind zulässig.

(2) Ein Vergleich, der unter Mitwirkung des Schiedsgerichts geschlossen wird, hat dieselbe Wirkung wie ein Schiedsspruch.

(3) Jede Partei ist berechtigt, bis zum Schluss der letzten mündlichen Verhandlung den Antrag zurückzunehmen. Auf Verlangen der Gegenpartei setzt das Schiedsgericht die dieser Partei zu erstatenden Kosten nach Anhörung des Antragsstellers fest.

(4) Nach Zurücknahme des Antrages durch des Antragsteller ist der Antragsgegner berechtigt, seinerseits den Antrag zu stellen, dass das streitige Verhältnis (Artikel 11 des Abkommens vom 21. April 1921) durch Schiedsspruch festgestellt wird.

Art. 6.

(1) Nach Schluss der Verhandlung berät das Gericht unter sich. Der Spruch wird zusammen mit der Begründung schriftlich abgesetzt. Alsdann erst erfolgt die Mitteilung an beide Parteien. Sie geschieht, sofern die Parteien anwesend oder zum Verkündungstermin geladen sind, mündlich, andernfalls schriftlich, wobei der Spruch mit der Begründung gegen Empfangsbescheinigung oder unter Postzustellung zu übersenden ist. Falls mündliche Bekanntgabe erfolgt, ist Spruch und Begründung ausserdem in der oben angegebenen Weise zuzustellen.

(2) Das Schiedsgericht ist auf Antrag berechtigt, zu bestimmen, welche Partei die Kosten trägt und in welcher Höhe.

(3) Die Richter sind zur Verschwiegenheit über den Gang und das Ergebnis der Abstimmung verpflichtet.

Art. 7.

Der Vorsitzende ist berechtigt, auch wenn kein Streitfall vorliegt, die Richter zu einer Sitzung zu-

spornej — zwołać Sędziów na posiedzenie. Również jest on obowiązany do tego i na życzenie jednego z Sędziów.

W każdym roku kalendarzowym powinno się odbyć przynajmniej jedno posiedzenie.

Art. 8.

Przepisy niniejszej procedury Sąd Rozjemczy jest władny zmieniać i uzupełniać. Zmiany uzyskują moc obowiązującą dopiero po dokonaniem zawiadomieniu wszystkich trzech Rządów. Do spraw będących w toku zmiany te nie mają zastosowania.

(—) *Harald Koch*
(—) *Schmauch*
(—) *F. Moskwa*
(—) *Dr. Draeger*

sammenezuberufen. Auf Verlangen eines Richters ist er hierzu verpflichtet.

Jedenfalls soll in jedem Kalenderjahr eine Sitzung stattfinden.

Art. 8.

Das Schiedsgericht ist berechtigt diese Prozessordnung abzuändern und zu ergänzen.

Abänderungen treten erst in Kraft, nachdem sie den drei Regierungen mitgeteilt sind.

Abhängige Sachen werden von den Abänderungen nicht betroffen.

(—) *Harald Koch*
(—) *Schmauch*
(—) *F. Moskwa*
(—) *Dr. Draeger*

Minister Spraw Zagranicznych: *Al. Skrzyński*

405.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 29 marca 1923 r.

w przedmiocie rozciągnięcia na obszar Ziemi Wileńskiej mocy obowiązującej ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Na mocy art. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1922 r. o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską (Dz. U. R. P. № 26, poz. 213) zarządza się co następuje:

§ 1. Rozciąga się na powiaty: wileński, oszmiański, święciański, trocki i brasławski moc obowiązującą ustawy z dnia 17 grudnia 1921 r. o zasileniu finansów miejskich i o karach nakładanych przez gminy miejskie za fałszywe zeznania podatkowe na obszarach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego (Dz. U. R. P. r. 1922 № 2, poz. 6).

§ 2. Z dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą dekret Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej № 478 z dnia 30 stycznia 1922 r. w przedmiocie rozszerzenia uprawnień m. Wilna w zakresie pobierania opłat i podatków (Dz. Urz. Tymcz. Kom. Rz. L. Śr. № 5/55).

§ 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tem, że daniny objęte wymie-

nioną w § 1 ustawą mogą być pobrane za czas od 1 stycznia 1923 r.

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych: *W. Sikorski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

406.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 24 maja 1923 r.

w przedmiocie podwyższenia kwot przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszy w służbie publicznej.

Na mocy art. 1 ustawy z dnia 22 września 1922 r. w przedmiocie zmiany przepisów austriackiej ustawy z dnia 16 grudnia 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszy w służbie publicznej w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem z dnia 25 czerwca 1914 r. i ustawą z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 89, poz. 803) — zarządza się co następuje:

§ 1. Wysokość kwot wymienionych w §§ 3, 7a, 8 (ustęp ostatni), 27-a, 33, 68, 81, 82 i 83 ustawy z dnia 16 grudnia 1906 r. o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszy w służbie publicznej (aust. Dz. U. P. z r. 1907 № 1) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem cesarskim z dnia 25 czerwca 1914 r.